

MEZINÁRODNÍ DEN OŠETŘOVATELEK

Středa, 11 květen 2011

Florence Nightingalová, na její počest připadá 12. května Mezinárodní den ošetřovatelek, se narodila 12. května 1820 bohatým anglickým manželským párem ve Florencii a na památku toho byla po tomto muži pojmenována. Díky svým rodičům a osobní podnikavosti se z ní stala zcestovalá a vzdělaná dívka.

Po krátkém teoretickém a praktickém školení odjela za krymské války v roce 1853 se skupinou ošetřovatelek do vojenské nemocnice ve Scutari, přičemž asijské části Konstantinopole. Mezi nemocnými a zraněnými britskými vojáky se jí podařilo prostřednictvím hygienických opatření, čistoty prostředí, dietoterapie a celkového péči ke pacientům, získat respekt lékařů a vojáků a vybudovat základ ošetřovatelského modelu, který je platný po celém světě do dnes. Základem úspěchu bylo především úzkostlivé dodržování hygieny v nemocnicích a lazaretech, výživa, vydatné jídlo a vhodné osvětlení. Na stav nemocných dohlížela i v noci, což jí vyneslo přezdívku "dívka s lampou" a právě olejová lampička se později stala symbolem ošetřovatelek. Její prostředky péči o pacienty byly velmi omezené, ale rady a jednání byly přirozené, funkční, odvodňovací praxi a mnohdy podléhané lékařským statistickými údaji.

Na popud Florence Nightingalové byla pak v Londýně otevřena historicky první škola pro zdravotní sestry, nesoucí její jméno; a podobné ústavy vznikaly i v dalších zemích. Podílela se také na otevření vysoké školy medicíny pro dívky a byla i předkyničkou v používání statistických údajů o pacientech. Ovlivnila i založení funkce hlavní sestry, která je pro nemocnice z hlediska ošetřování nemocných i týmové spolupráce celého vedení nemocnice velmi důležitá. V roce 1860 vzniká její slavné dílo *Notes on Nursing*, kde se autorka zaměřuje na práci sestry, a která je základním kamenem jejího učebního plánu. Zmiňuje nutnost pečlivého pozorování a taky potřebu reagovat na pacientovo přání. Tato kniha vyšla dohromady v 11 jazycích. Mezi její další známé publikace patří také *Poznámky k nemocnici*, kde popisuje uplatňování hygienických technik ve zdravotnických zařízeních. Později vydala knihu s názvem *Život a smrt v Indii*. Zde popisuje budování královské zdravotní komise pro indickou armádu a díky které se stala vedoucí postavou boje za zlepšení zdravotní péče a veřejného zdraví v Indii. Celkem vydala Florence 200 knih, dokumentů, zpráv a letáků věnujících se sociálním problémům, záležitostem ovlivňujícím zdraví, efektivitu a nemocniční administrativu britské armády. Zbytek svého života strávila Florence propagováním zavedení a rozvoje zdravotnické profese a jejich organizací do moderní podoby. Byla zastáncem zlepšování péče a podmínek ve vojenských a civilních nemocnicích v Británii. Florence Nightingalová zemřela v 13. srpna 1910 doma v Londýně. Jako uznání její práce obdržela od královny Viktorie Řeřevny káždě jako první žena britský řád za zásluhy pro britské impérium. Je jednou z nejznámějších osobností z viktoriánské doby po královně Viktorii.

Ošetřovatelství dnes definujeme jako samostatnou vědní disciplínu, která se snaží o emancipaci oboru, v současné době je však v určité izolaci a stále v submisivní závislosti na lékařství. Přitom obě povolání jsou součástí týmové péče o pacienta v partnerském postavení. Mezinárodní rada sester vyhlásila pro rok 2011 jako téma Překlenutí rozdílu: větší dostupnost a rovnoprávnost zdravotní péče. Díky všem (hodným) sestřičkám za jejich pomoc, vstátnost a obětavost!